

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Udkast til generel gruppefritagelsesforordning på statsstøtteområdet (KOM nr. foreligger ikke)

Grundnotat sendes tillige til Folketingets Erhvervsudvalg.

Resumé

Kommissionen har ultimo april 2007 udarbejdet et udkast til en såkaldt supergruppefritagelsesforordning. Udkastet er en følge af, at et af Kommissionens mål i henhold til statsstøttehandlingsplanen¹ var at simplificere de eksisterende gruppefritagelser på statsstøtteområdet og samle dem i en supergruppefritagelsesforordning.

Supergruppefritagelsesforordningen angiver de områder og relevante kriterier for, hvornår Kommissionen med sikkerhed finder, at medlemsstaternes statsstøtte er forenelig med Fællesskabet. Opfylder medlemsstaternes støtteordninger disse betingelser, kan de derfor sættes i værk uden at skulle afvente en anmeldelse til og godkendelse af Kommissionen.

Bemyndigelsesforordningen² angiver på hvilke områder, Kommissionen har kompetence til at udstede gruppefritagelser.

Supergruppefritagelsesforordningen forventes at træde i kraft i løbet af foråret 2008.

Ud over de eksisterende gruppefritagelser har Kommissionen medtaget nye områder, herunder miljøstøtte, støtte i form af risikovillig kapital, og forsknings- og udviklingsstøtte til store virksomheder. Samtidig omfattes landbrugsområdet i langt større omfang end tidligere af disse generelle gruppefritagelser.

¹ KOM (2005) 107 endelig

² Rådets forordning (EF) 994/98 af 7. maj 1998 om anvendelse af artikel 92 og 93 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab på visse former for horisontal statsstøtte.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har ultimo april 2007, som et led i Statsstøtte Handlingsplanen, udarbejdet et udkast til en såkaldt supergruppefritagelsesforordning. Forordningen skal samle de eksisterende gruppefritagelser på statsstøtteområdet, og samtidig er der medtaget følgende nye områder: miljøstøtte, støtte i form af risikovillig kapital og forsknings- og udviklingsstøtte til store virksomheder.

Bemyndigelsesforordningen (994/98), giver Kommissionen kompetence til i medfør af EF-traktatens art. 87 at erklære, at støtte til små og mellemstore virksomheder (SMV), støtte til forskning og udvikling, støtte til miljøbeskyttelse, støtte til beskæftigelse, uddannelsesstøtte og støtte, der er i overensstemmelse med det kort, som Kommissionen har godkendt for tildeling af regionalstøtte i de enkelte medlemsstater, under visse betingelser er forenelig med fællesmarkedet og ikke er omfattet af anmeldelseskravet i traktatens art. 88, stk. 3. Det er således denne bemyndigelsesforordning, der giver Kommissionen hjemmel til at udstede gruppefritagelser på de nævnte områder.

Forordningen indeholder i kap. I de generelle og fælles bestemmelser for alle støtteordninger, og i kap. II er indeholdt de særlige bestemmelser, der gælder for de forskellige former for støtte. Nedenfor redegøres for et uddrag af disse bestemmelser.

I. Generelle bestemmelser:

Anvendelsesområde:

Forordningen finder anvendelse på følgende former for støtte:

- a) regional investerings- og beskæftigelsesstøtte
- b) investeringsstøtte til SMV
- c) støtte til miljøbeskyttelse
- d) støtte til konsulentbistand og SMV's deltagelse i messer
- e) støtte i form af risikovillig kapital
- f) støtte til forskning og udvikling
- g) uddannelsesstøtte
- h) støtte til dårligt stillede eller handicappede arbejdstagere

Hertil er der en række undtagelser, bl.a. eksportstøtte, samt støtte i bestemte sektorer. Støtte inden for landbrugs- og fiskeriområdet er for en større del end hidtil blevet omfattet af det generelle regelsæt for statsstøtte (art. 1, stk. 3).

Som udgangspunkt finder forordningen heller ikke anvendelse på individuel ad hoc-støtte til store virksomheder eller på regionalstøtte, der er målrettet bestemte erhvervssektorer inden for fremstillings- eller servicevirksomhed.

Endelig er der en ny bestemmelse om, at der ikke kan gives støtte i henhold til forordningen, såfremt der hermed gives støtte til en virksomhed, der ikke har efterkommet et krav om tilbagebetaling af støtte, som Kommissionen ved en tidligere beslutning har erklæret ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet (art. 1, stk. 6).

Støttens gennemsigtighed

Forordningen finder kun anvendelse på gennemsigtig støtte. Gennemsigtig støtte defineres som støtte, hvis bruttosubventionsækvivalent (dvs. støttens økonomiske værdi) kan forudberegnes præcist, uden at det er nødvendigt at foretage en risikovurdering, jf. art. 2, nr. 5. Forordningen redegør nærmere for, hvad der skal forstås herved i art. 5. Bl.a. er der en bestemmelse om, at støtte indeholdt i garantiordninger som udgangspunkt kun kan anses for gennemsigtig, når metoden til beregning af bruttosubventionsækvivalenten er blevet godkendt af Kommissionen på grundlag af en anmeldelse (art. 5, stk. 1, litra b).

Anmeldelsestærskler for individuel støtte

I art. 6 er der en bestemmelse om, at forordningen ikke finder anvendelse på individuel støtte, hvad enten den ydes som ad-hoc støtte eller i henhold til en ordning, hvis støttens subventionsækvivalent overstiger følgende tærskler:

- a) investeringsstøtte til SMV: 7,5 mio. EUR pr. virksomhed og pr. investeringsprojekt
- b) investeringsstøtte til miljøbeskyttelse: 5 mio. EUR pr. virksomhed og pr. investeringsprojekt
- c) støtte til konsulentbistand til SMV og støtte til SMV's deltagelse i messer: 2 mio. EUR pr. virksomhed og pr. projekt
- d) støtte til forsknings- og udviklingsprojekter og gennemførlighedsundersøgelser:
 - projekter, der primært vedrører grundforskning³: 20 mio. EUR pr. virksomhed og pr. projekt/gennemførlighedsundersøgelse
 - projekter, der primært vedrører industriel forskning: 10 mio. EUR pr. virksomhed og pr. projekt/gennemførlighedsundersøgelse
 - alle andre projekter: 7,5 mio. EUR pr. virksomhed og pr. projekt/gennemførlighedsundersøgelse.
 - Eureka-projekter: det dobbelte af det beløb, der er fastsat i pkt. d.
- e) støtte til SMV's udgifter til industrielle ejendomsrettigheder: 2 mio. EUR pr. virksomhed og pr. projekt
- f) uddannelsesstøtte: 2 mio. EUR pr. uddannelsesprojekt
- g) støtte til ansættelse af dårligt stillede arbejdstagere: 5 mio. EUR årligt pr. virksomhed

³ Et projekt anses for primært at vedrører grundforskning eller industriel forskning, hvis over halvdelen af de støtteberettigede projektomkostninger vedrører aktiviteter, der falder ind under henholdsvis grundforskning eller industriel forskning, jf. art. 6, stk. 1.

- h) støtte til beskæftigelse af handicappede arbejdstagere til dækning af lønomkostninger og som kompensation for ekstraomkostninger: 10 mio. EUR årligt pr. virksomhed

Kumulering

Kumulering af støtte med anden støtte – herunder de minimis støtte – kan som udgangspunkt finde sted, med mindre der er tale om støtte til de samme støtteberettigede omkostninger. De nærmere regler herom findes i forordningens art. 7.

Tilskyndelsesvirkning

Forordningen finder kun anvendelse på støtte, der har tilskyndelsesvirkning. F.s.v.a. støtte til SMV betyder det, at støttemodtageren som udgangspunkt skal have ansøgt om støtten inden det støttede projekt eller den støttede aktivitet påbegyndes. De nærmere regler herom findes i art. 8.

Gennemsigtighed og tilsyn

I forordningens art. 9 er der nærmere regler for, hvordan medlemsstaten skal give Kommissionen oplysninger om den påtænkte støtteforanstaltning med henblik på offentliggørelse i EU-Tidende.

Bl.a. skal medlemsstaten hvert år i elektronisk form udarbejde en rapport om anvendelsen af forordningen (art. 9, stk. 5), ligesom medlemslandene skal føre detaljerede fortegnelser over de individuelle støtteforanstaltninger eller støtteordninger, der er fritaget i henhold til forordningen (art. 9, stk. 6).

Særlige betingelser for investeringsstøtte

Endelig er der i art. 10 fastsat særlige betingelser for investeringsstøtte, herunder hvad investeringerne skal bestå af for at kunne betragtes som støtteberettigede omkostninger i henhold til forordningen.

II. Særlige bestemmelser for de forskellige former for støtte:

Regionalstøtte

Afsnit 1, art. 11 omhandler de særlige bestemmelser, der gælder for regional investerings- og beskæftigelsesstøtte. Bestemmelserne lægger sig i høj grad op af den gældende forordning (EF) nr. 1628/2006⁴ af 24. oktober 2006 om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på medlemsstaternes regionale investeringsstøtte.

Investeringsstøtte til SMV

Afsnit 2, art. 12 omhandler investerings- og beskæftigelsesstøtte til SMV. I forhold til den gældende SMV forordning⁵, er en af de væsentligste ændrin-

⁴ EUT nr. L 302 af 01/11/2006.

⁵ Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-Traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder.

ger, at forordningen også vedrører forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, der er opført i bilag I til traktaten (art. 12, stk. 4).

Støtte til miljøbeskyttelse

Bestemmelserne herom findes i afsnit 3, og vedrører under nærmere angivne betingelser følgende former for støtte:

- 1) Investeringsstøtte til miljøbeskyttelse, der er mere vidtgående end fællesskabsstandarder (art. 14)
- 2) Støtte, der sætter SMV i stand til hurtigt at tilpasse sig nye fællesskabsstandarder⁶ (art. 15)
- 3) Miljøstøtte til investeringer i energibesparende foranstaltninger (art. 16)
- 4) Miljøstøtte til investeringer i højeffektiv kraftvarmeproduktion (art. 17)
- 5) Miljøstøtte til investeringer i udnyttelse af vedvarende energikilder (art. 18)
- 6) Miljøstøtte i form af afgiftslempelser (art. 19)

For mange af bestemmelserne har Kommissionen anført, at omkostningerne alene omfatter, hvad der er nødvendigt for at opnå den givne miljømæssige fordel. Et eksempel herpå er art. 14, stk. 4, hvorefter ”de støtteberettigede omkostninger omfatter de ekstra investeringsomkostninger, der er nødvendige for at nå op på et højere miljøbeskyttelsesniveau i forhold til fællesskabsstandarderne.”

Hvad angår miljøstøtte i form af afgiftslempelser (art. 19), fremgår det, at miljøstøtte i forbindelse med nye miljøafgiftsordninger, der opfylder betingelserne i Rådets direktiv 2003/96/EF, er fritaget for anmeldelse såfremt følgende betingelser er opfyldt:

- Støtten må ikke overstige forskellen mellem Fællesskabets minimumsafgiftssats og den nationale afgift før lempelsen.
Fællesskabets minimumsafgiftssats betragtes som det minimumsafgiftsniveau, der er fastsat i direktiv 2003/96/EF.
- Afgiftslempelser må ikke ydes i perioder på over ti år.

Støtte til konsulentbistand og SMV's deltagelse i messer

Reglerne findes i afsnit 4, art. 20-21, og der er ingen ændringer i forhold til bestemmelserne herom i den gældende SMV-gruppefritagelse.

Støtte i form af risikovillig kapital (til SMV)

De former for støtte i form af risikovillig kapital, der er medtaget i forordningen, fremgår af afsnit 5, art. 22-23.

⁶ Det fremgår af art. 15, stk. 2, at Fællesskabsstandarderne skal være vedtaget, men fristen for den obligatoriske gennemførelse i national lovgivning må ikke være udløbet.

Der er i art. 23, stk. 2-8 opregnet en række betingelser, der skal være opfyldt, herunder at støtten ydes i form af kapitalinteresser i en profitdrevet investeringsfond, der forvaltes på kommercielt grundlag, og at investeringsfondens finansieringstrancher ikke må overstige 1 mio. EUR pr. målvirk-somhed over en given tolv måneders periode.

Støtte til forskning og udvikling

Bestemmelserne herom findes i afsnit 6, art. 24-28.

Efter forordningen kan der under nærmere angivne betingelser gives støtte til:

- 1) Støtte til forsknings- og udviklingsprojekter (art. 25)
- 2) Støtte til tekniske gennemførlighedsundersøgelser (art. 26)
- 3) Støtte til SMV's udgifter til industrielle ejendomsrettigheder (art. 27)
- 4) Støtte til forskning og udvikling i landbrugssektoren (art. 28)

I hovedtræk er der tale om en videreførelse af de tilsvarende bestemmelser i Kommissionens rammebestemmelser for forskning, udvikling og innovation, der trådte i kraft den 1. januar 2007.

Ad 1) Den del af forskningsprojektet, hvortil der ydes støtte, skal være fuldstændig omfattet af en af følgende forskningskategorier:

- a) grundforskning
- b) industriel forskning
- c) eksperimentel udvikling

Kategorierne er nærmere defineret i art. 24, og er de samme som de definitioner, der fremgår af Kommissionens rammebestemmelser for statsstøtte til forskning, udvikling og innovation. Kommissionen definerer eksperimentel udvikling på følgende måde:

” eksperimentel udvikling: erhvervelse, kombination, udformning og anvendelse af eksisterende videnskabelig, teknologisk, kommerciel og anden relevant viden og færdigheder med henblik på at udarbejde planer, projekter eller tegninger for nye, ændrede eller forbedrede produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser. Dette kan også omfatte f.eks. andre aktiviteter, der er rettet mod konceptmæssig formulering og planlægning og dokumentering af nye produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser. Aktiviteterne kan endvidere omfatte udarbejdelse af udkast, tegninger, planer og anden dokumentation, forudsat at de ikke er beregnet til kommerciel udnyttelse.

Forsøgsproduktionen og testningen af produkter, produktionsmetoder og tjenesteydelser er ligeledes støtteberettiget, forudsat at de ikke kan anvendes eller ændres til at blive anvendt i industrien eller kommercielt.

Eksperimentel udvikling omfatter ikke rutinemæssige eller regelmæssige ændringer af produkter, produktionslinjer, produktionsmetoder, eksisterende tjenesteydelser og andre igangværende transaktioner, selv om sådanne ændringer kan medføre forbedringer.”

Uddannelsesstøtte

Bestemmelserne, der findes i forordningens afsnit 7, art. 29-30, lægger sig i høj grad op af de tilsvarende bestemmelser i den gældende gruppefritagelse for uddannelsesstøtte⁷. Dog er der nogle mindre justeringer af støtteintensiteterne.

Støtte til dårligt stillede og handicappede arbejdstagere

Bestemmelserne står anført i forordningens afsnit 8, art. 31-33.

I forhold til den gældende gruppefritagelse⁸ er der den relevante ændring, at den gældende gruppefritagelsesforordnings bestemmelse om, at arbejdstageren skal være beskæftiget i mindst 12 mdr., kun er gentaget for så vidt angår handicappede arbejdstagere. Ved dårligt stillede arbejdstagere er der således mulighed for undtagelsesvist at begrænse perioden på 12 mdr. (art. 31, stk. 5 og art. 32, stk. 5)

III. Overgangsforanstaltninger m.v.:

Kommissionen har bl.a. i art. 35 anført, at forordningen skal finde anvendelse på støtte, der ydes inden dens ikrafttræden, og som opfylder alle dens betingelser. Støtte, der er ydet inden forordningens ikrafttræden, og som ikke opfylder dens betingelser, men opfylder betingelserne i forordning (EF) nr. 70/2001, forordning (EF) nr. 68/2001, forordning (EF) nr. 2204/2002 og forordning (EF) nr. 1628/2006, er fritaget for anmeldelseskravet i traktatens art. 88, stk. 3.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen forholder sig i forslaget ikke nærmere til nærhedsprincippet. Det vurderes, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Der findes ikke dansk ret på området i form af love eller bekendtgørelser.

5. Høring

⁷ Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-Traktatens artikel 87 og 88 på uddannelsesstøtte. EFT nr. L 010 af 13/01/2001, side 20-29.

⁸ Kommissionens forordning (EF) nr. 2204/2002 af 12. december 2002 om anvendelse af EF-Traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til beskæftigelse (EFT nr. L 337 af 13/12/2002, side 3-14).

Forslaget er sendt i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne og vækst samt i Fødevareministeriets såkaldte §2 udvalg den 16. maj 2007.

6. Andre landes holdninger

Kommissionen afholder et første møde med medlemsstaterne den 3. og 4. juli 2007.

7. Foreløbig dansk holdning

Danmark har tidligere over for Kommissionen tilkendegivet, at Danmark finder det positivt, at visse former for statsstøtte samles i en supergruppefritagelse, hvis det kan antages, at Kommissionen kan frigøre ressourcer brugt på ”rutinesager” til brug for de mest konkurrenceforvridende sager. Danmark har tillige tidligere tilkendegivet, at Danmark finder det afgørende, at en sådan ordning ikke fører til materielle lempelser i forhold til at yde statsstøtte, og at der samtidig sikres en generel stramning af Kommissionens kontrol af medlemsstaterne.

Det er endvidere dansk holdning, at reglerne i en gruppefritagelse formuleres så klart, at medlemsstaternes skøn minimeres. Samtidig bør gennemsigtigheden øges mest muligt, så tredjeparter lettere kan klage over støtte tildelt i henhold til supergruppefritagelsen.

Overordnet er det således dansk holdning, at det er vigtigt at afbalancere hensynet til fleksibilitet og hurtigere procedurer over for en præcist og klart afgrænset gruppefritagelse.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.